

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Ι.Μαθιουδάκη
Τηλέφωνο: 2131516733
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2021
Αριθ. Πρωτ.: 190Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Συνταξιοδοτικά αιτήματα στρατιωτικού προσωπικού.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.3845/3-2-2021 Ερώτηση

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Αντώνιο Μυλωνάκη, σχετικά με το αναφερόμενο θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Με τις διατάξεις της παρ. 4 του αρθ. 22 του ν. 3865/2010, προβλέφθηκε ότι ο συντάξιμος χρόνος του ένστολου προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που έχει καταταγεί έως 31.12.1995 και θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.01.2015 και εφεξής, προσαυξάνεται κατά τρία έτη, με την καταβολή της προβλεπόμενης από τις διατάξεις του αρθ. 59 του Π.Δ. 169/2007 εισφοράς, προκειμένου να συμπληρωθούν τα απαιτούμενα 40 έτη συντάξιμης υπηρεσίας.

Με τις διατάξεις των παρ. 1 και 9 του αρθ. 59 του Π.Δ. 169/2007, προβλέπεται κράτηση ποσοστού 6,67% επί των συντάξιμων αποδοχών των στρατιωτικών υπαλλήλων που κατατάσσονται από 1.10.1990 και εφεξής καθώς και εκείνων που είχαν καταταγεί έως 30.09.1990 (η οποία διαμορφώθηκε στο ποσοστό αυτό μεταβατικά από 1.01.1993).

Με την παρ. 3 εξάλλου του ως άνω άρθρου και Π.Δ, ορίζεται ότι η ανωτέρω κράτηση για σύνταξη καταβάλλεται και για την αναγνώριση ως συντάξιμης κάθε υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας που λογίζεται ως συντάξιμη από το Δημόσιο, καθώς και για τις πλασματικές υπηρεσίες.

Με την αριθμ. 27135/0092/17.02.2011 (**ΑΔΑ: 4ΑΛ3Η-4Β**) εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, ορίστηκε ότι ο ανωτέρω χρόνος της 3ετίας αναγνωρίζεται με τη διαδικασία της αναγνώρισης του χρόνου σπουδών, δηλαδή κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου και καταβολής της προβλεπόμενης εισφοράς επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Για τους ασφαλισμένους στο Δημόσιο, εισήχθη για πρώτη φορά από **1.01.2017** εργοδοτική εισφορά, με τις διατάξεις της παρ. 1γ του αρθ. 5 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει, η οποία εξελίχθηκε από την ημερομηνία αυτή έως και το έτος 2020 με τα **μεταβατικά ποσοστά**, όπως αυτά προβλέφθηκαν με την ΥΑ 111482/0092/2016 (4005 Β).

Από **1.01.2020** και εφεξής το συνολικό ποσοστό για κύρια σύνταξη ανέρχεται σε **20%**, επιμεριζόμενο σε ποσοστό 6,67% για τον υπάλληλο και 13,33% για το Δημόσιο.

Ως εκ τούτου, η προσαύξηση κατά τρία έτη του συντάξιμου χρόνου των στρατιωτικών υπαλλήλων της παρ. 4 του αρθ. 22 του ν. 3865/2010, πραγματοποιείται με την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο σχετικής αίτησης αναγνώρισης. Δεδομένου, ωστόσο, ότι αποτελεί πλασματικό χρόνο ασφάλισης απαιτείται καταβολή από τον ίδιο τον στρατιωτικό του συνόλου της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, στο ποσοστό που έχει διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και επί των συντάξιμων αποδοχών που ισχύουν κατά το χρόνο υποβολής αυτής (αρθ. 15 παρ. 1β του ν. 4387/2016).

Σημειώνουμε, ωστόσο, στο σημείο αυτό, ότι δεδομένου ότι ο εν λόγω αναγνωριζόμενος -κατόπιν εξαγοράς- χρόνος αποτελεί συντάξιμο χρόνο ασφάλισης, θα ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρθ. 8 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

Με τον ίδιο τρόπο αντιμετωπίζονται και οι λοιποί πλασματικοί χρόνοι, που προβλέπονται από την οικεία συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου.

Β. Σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του αρθ. 11 του ν. 4609/2019, σας γνωρίζουμε ότι με τις διατάξεις του αρ. 73 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζεται ότι «*Νομοσχέδια που αναφέρονται οπωσδήποτε στην απονομή σύνταξης και στις προϋποθέσεις της υποβάλλονται μόνο από τον Υπουργό Οικονομικών, ύστερα από γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου· αν πρόκειται για συντάξεις που επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, υποβάλλονται από τον αρμόδιο Υπουργό και τον Υπουργό Οικονομικών. Τα νομοσχέδια για συντάξεις πρέπει να είναι ειδικά δεν επιτρέπεται, με ποινή την ακυρότητα, να αναγράφονται διατάξεις για συντάξεις σε νόμους που αποσκοπούν στη ρύθμιση άλλων θεμάτων*».

Οι διατάξεις του αρθ. 11 του ν. 4609/2019, σχετικά με την αναγνώριση, προκειμένου να θεμελιωθεί συνταξιοδοτικό δικαίωμα, σε στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων διπλάσιου ή τριπλάσιου χρόνου έως και πέντε έτη σε μονάδες και υπηρεσίες ανεξαρτήτως γεωγραφικού προσδιορισμού, δεν έτυχαν της επεξεργασίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με την οριζόμενη στο αρθ. 73 παρ. 2 του Συντάγματος προαναφερθείσα διαδικασία και ως εκ τούτου δεν δύνανται να επιφέρουν έννομα αποτελέσματα.

Γ. Σε ό,τι αφορά τις διπλάσιες υπηρεσίες των στρατιωτικών και πολιτικών υπαλλήλων, όπως αυτές προσδιορίζονται με τις διατάξεις των αρθ. 15 παρ. 9 και 12, 40 και 41 του Π.Δ. 169/2007 και του αρθ. 8 του ν. 2084/1992, με τις με αριθμ. Φ10042/οικ.13567/329/8.06.2018 και Φ10042/40444/1053/21.05.2019 εγκυκλίου του Υπουργείου μας δόθηκαν αναλυτικές και σαφείς οδηγίες ως προς τη διαδικασία αναγνώρισής τους.

Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου να γίνει πιο εύκολη η διαδικασία τόσο για τους ενδιαφερομένους πολιτικούς υπαλλήλους και στρατιωτικούς, όσο και για τις υπηρεσίες μισθοδοσίας τους, οι οποίες είναι αρμόδιες για την παρακράτηση και απόδοση στον e-ΕΦΚΑ των ασφαλιστικών εισφορών των εν λόγω προσώπων, οι διπλάσιες υπηρεσίες, όπως αυτές περιγράφονται στις εν λόγω διατάξεις, διακρίθηκαν σε δύο κατηγορίες, ήτοι σε αυτές που παρασχέθηκαν έως 31.12.2017 και δεν έχουν ακόμα αναγνωριστεί από τους ενδιαφερόμενους και σε εκείνες που παρέχονται από 1.01.2018 και εφεξής.

Σκοπός των εν λόγω εγκυκλίων ήταν η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων. Προκειμένου να καθορισθεί η διαδικασία αναγνώρισης, ελήφθησαν υπόψη τόσο οι έγγραφες αναφορές από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και από τα Συλλογικά Όργανα που εκπροσωπούν τις Ένοπλες Δυνάμεις, όσο και τα διαλαμβανόμενα κατά τις συναντήσεις μαζί τους και με στελέχη των αρμοδίων Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και του e-ΕΦΚΑ, με γνώμονα τη σπουδαιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν οι ειδικές αυτές κατηγορίες πολιτικών υπαλλήλων και στρατιωτικών και την αναγκαιότητα -σε επίπεδο συνταξιοδοτικής τους προστασίας- της αναγνώρισης αυτών ως διπλάσιων χρόνων ασφάλισης, με τον ορθότερο –στα πλαίσια της οικείας νομοθεσίας- και αποτελεσματικότερο τρόπο.

Δ. Με τις διατάξεις του ν. 3865/2010 και ειδικότερα της παρ. 2 του άρθρου 2 αυτού, ορίζεται ότι οι κατατασσόμενοι για πρώτη φορά από 1.01.2011 και εφεξής στρατιωτικοί, υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στον κλάδο κύριας σύνταξης του πρ. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ και ως εκ τούτου διέπονται από την κοινή νομοθεσία του πρ. φορέα.

Για την υπαγωγή της ανωτέρω κατηγορίας ασφαλισμένων στο καθεστώς του Δημοσίου, απαιτείται ειδική συνταξιοδοτική διάταξη.

Το θέμα αυτό θα εξεταστεί στα πλαίσια κατάρτισης του Ενιαίου Κανονισμού για τον κλάδο κύριας ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ.

Ε. Αναφορικά με την ένταξη ειδικοτήτων των Ενόπλων Δυνάμεων στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα, σας γνωστοποιούμε ότι με την αριθ. πρωτ. 39535/Δ1.13239/2019/26.5.2020 (ΑΔΑ: 6Α5Ψ46ΜΤΛΚ-Ο7Ν) απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Εργασίας, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 20 του ν.3790/2008, και στα πλαίσια εφαρμογής των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου

17 του ν.3863/2010, Επιτροπή Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών με αρμοδιότητα τη γνωμοδότηση για την υπαγωγή εργασιών, ειδικοτήτων ή χώρων εργασίας στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, με βάση αιτήματα τα οποία είχαν υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία. Η εν λόγω Επιτροπή ολοκλήρωσε το έργο της και εξέδωσε πόρισμα, το οποίο υπεβλήθη στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στ. Ως προς την παράλληλη απασχόληση των στρατιωτικών μηχανικών, σημειώνεται ότι από 1.01.2017 έως και 31.12.2019 ίσχυαν οι διατάξεις των αρθ. 17 και 36 του ν. 4387/2016 και από 1.01.2020 εφαρμόζονται οι διατάξεις του αρθ. 32 του ν. 4670/2020, το οποίο αντικατέστησε το ως άνω άρθρο 36 του ν. 4387/2016.

Ζ. Η Διοίκηση του e-ΕΦΚΑ με την εγκύκλιο 10/20.03.2020 έχει ήδη δώσει οδηγίες για την απεικόνιση της ασφάλισης στην Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (ΑΠΔ) των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου και των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων καθώς και των Σωμάτων Ασφαλείας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4387/2016, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν από τις διατάξεις του Ν.4670/2020.

Η. Σχετικά με το θέμα που ανακύπτει από την εφαρμογή σε συνταξιούχους των Ε.Δ των διατάξεων της παρ. 3 του άρθ. 42 του Π.Δ 169/2007, σύμφωνα με τις οποίες η σύνταξη των μόνιμων ανθυπασπιστών και οπλιτών των Ένοπλων Δυνάμεων προσαυξάνεται κατά 3/35 του μηνιαίου συντάξιμου μισθού τους, εφόσον έχουν συμπληρώσει 20ετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, σημειώνεται ότι με την ψήφιση του ν.4387/2016, θεσπίστηκε από 13.5.2016 νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ. Έτσι, από την ημερομηνία αυτή κι εφεξής οι καταβαλλόμενες κύριες συντάξεις από τον e-ΕΦΚΑ υπολογίζονται με βάση τα άρθρα 7, 8 & 28 του ν.4387/2016, όπως ισχύουν.

Όσον αφορά τον υπολογισμό του ανταποδοτικού τμήματος της σύνταξης των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 4387/2016 όπως ισχύει, η ανταποδοτική σύνταξη προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές του ασφαλισμένου, τον χρόνο ασφάλισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 του ν. 4387/2016 όπως ισχύει, και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης των πινάκων 1 και 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 όπως ισχύει, υπολογιζόμενα επί των συντάξιμων αποδοχών. Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους λαμβάνονται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών διά του συνολικού χρόνου ασφάλισής του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου.

Επιπρόσθετα, με τα άρθρα 14 και 33 του ν.4387/2016, όπως ισχύουν, και την κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών εκδοθείσα αριθμ. πρ. οικ.26083/887/2016 (605 Β') υπουργική απόφαση, επανυπολογίσθηκαν από 1.1.2019 οι καταβαλλόμενες ή καταβλητέες κατά την 12η.5.2016 κύριες συντάξεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν.4387/2016, για την εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του e-ΕΦΚΑ (λήψη εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης) και την προστασία των συντάξεων αυτών, με την πρόβλεψη χορήγησης προσωπικής διαφοράς, στις περιπτώσεις που το καταβαλλόμενο ποσό συντάξεων είναι μεγαλύτερο από αυτό που θα προκύψει κατά το στάδιο της αναπροσαρμογής τους. Για τον επανυπολογισμό σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις λαμβάνεται υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου υπολογίστηκε η καταβαλλόμενη σύνταξη, όπως αυτός είχε διαμορφωθεί πριν την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016.

Στην περίπτωση των συνταξιούχων στελεχών των ΕΔ ισχύουν αντιστοίχως τα ανωτέρω, ήτοι κατά τον υπολογισμό της σύνταξης λαμβάνονται υπόψη οι συντάξιμες αποδοχές, ο χρόνος ασφάλισης, και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης υπολογιζόμενα επί των συντάξιμων αποδοχών, και κατά τον επανυπολογισμό της σύνταξής τους, λαμβάνεται υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου υπολογίστηκε η ήδη χορηγηθείσα κατά τη 13.5.2016 σύνταξη, όπως δηλαδή είχε διαμορφωθεί πριν την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016.

Θ. Όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθ. 20 του ν. 3865/2010, σημειώνεται ότι με αυτές επέρχεται 1.1.2011 σταδιακή αύξηση του χρόνου υποχρεωτικής συντάξιμης υπηρεσίας για τα στελέχη των ΕΔ που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2014, έτσι ώστε, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011 η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά ενάμισι (1 1/2) επιπλέον έτος, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2012 η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά τρία (3) επιπλέον έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2013 η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά τεσσεράμισι (4 1/2) επιπλέον έτη και για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2014, η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά έξι (6) επιπλέον έτη.

Επί του αιτήματος της τροποποίησης της ανωτέρω διάταξης του ν.3865/2010, η θέση του Υπουργείου, που κατ'επανάληψη έχει διατυπωθεί, είναι ότι δεν είναι εφικτή η διαφορετική αντιμετώπιση με δεδομένο ότι οι διατάξεις του ν.3865/2010 ισχύουν και εφαρμόζονται για μεγάλο χρονικό διάστημα, ενώ η σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης που επήλθε την τελευταία δεκαετία (2010-2020) αφορά το σύνολο των ασφαλισμένων του e-ΕΦΚΑ, όχι μόνο την εν λόγω κατηγορία ασφαλισμένων, οι οποίοι επιβαρύνθηκαν με αυξημένα ηλικιακά όρια.

I. Τέλος, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της τροποποίησης του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τα συνταξιοδοτικά θέματα των αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, με τις αριθμ. 1890 και 1891/2019 Αποφάσεις του ΣτΕ, κρίθηκαν ως αντισυνταγματικά τα ποσοστά αναπλήρωσης που έχουν τεθεί για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της κύριας σύνταξης, κατ'εφαρμογή των άρθρων 8 και 28 του ν.4387/2016, όπως ισχύουν, και κατ'επέκταση για τον επανυπολογισμό των ήδη καταβαλλόμενων την 12.5.2016 κύριων συντάξεων για τα πρόσωπα που συνταξιοδοτούνται έχοντας ικανό χρόνο ασφάλισης.

Με τις διατάξεις του ν.4670/2020, σε συμμόρφωση με τις ως άνω αποφάσεις του ΣτΕ, τα ποσοστά αναπλήρωσης για όσους έχουν χρόνο ασφάλισης άνω των 30 ετών αναπροσαρμόζονται από 1.10.2019 και όλες οι συντάξεις που χορηγούνται από την ημερομηνία αυτή κι εντεύθεν υπολογίζονται βάσει των νέων αυτών ποσοστών αναπλήρωσης. Επίσης, από την ίδια ημερομηνία επανυπολογίζονται με βάση τα νέα ποσοστά αναπλήρωσης και οι ήδη καταβαλλόμενες την 30.9.2019 συντάξεις.

Επιπλέον, προκειμένου να θεραπευθούν ανεπάρκειες του προϊσχύοντος νομοθετικού πλαισίου αναφορικά με συνταξιοδοτικά θέματα στρατιωτικών και συγκεκριμένα τις ειδικές κατηγορίες αυτών (αλεξιπτωτιστές, υποβρύχιοι καταστροφείς, εκκαθαριστές ναρκοπεδίων κλπ), με το άρθρο 36Α του ν.4387/2016, που προστέθηκε με το άρθρο 32 του ν.4670/2020, τα νέα ποσοστά αναπλήρωσης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης προσαυξάνονται για τις ειδικές αυτές κατηγορίες στρατιωτικών κατά ποσοστό 1,5% επιπλέον για κάθε έτος συντάξιμης υπηρεσίας πέραν του τεσσαρακοστού πέμπτου (45).

Τυχόν τροποποίηση άλλων διατάξεων που αφορούν σε προϋποθέσεις συνταξιοδότησης στρατιωτικών, δεν αντιμετωπίζεται από το Υπουργείο μας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ